

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка  
Педагогічний факультет  
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Кваліфікаційна робота

з теми «**ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ  
4 КЛАСУ В ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**»

Виконала:  
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти  
PO2-M23z групи  
спеціальності 013 Початкова освіта  
**Маркович Світлана**

Керівник:  
**Лебідь Інна Юхимівна,**  
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри  
педагогіки та менеджменту освіти

Рецензент:  
**Гудима Наталія Василівна,**  
кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри  
теорії та методик початкової освіти

Кам'янець-Подільський – 2024

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                     |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ВСТУП.....</b>                                                                                                                   | <b>3</b>  |
| <br><b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ .....</b> | <b>7</b>  |
| 1.1. Особливості змішаного навчання в початковій школі .....                                                                        | 7         |
| 1.2. Лінгводидактичний та психолінгвістичний аспекти лексичної компетентності учнів початкової школи .....                          | 25        |
| <br><b>РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 4 КЛАСУ В ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ .....</b>      | <b>33</b> |
| 2.1. Основні моделі змішаного навчання в початковій школі.....                                                                      | 33        |
| 2.2. Організація, зміст і перевірка ефективності експериментального дослідження .....                                               | 43        |
| <br><b>ВИСНОВКИ.....</b>                                                                                                            | <b>59</b> |
| <br><b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</b>                                                                                          | <b>62</b> |
| <br><b>ДОДАТКИ.....</b>                                                                                                             | <b>71</b> |

## ВСТУП

Сучасна освіта характеризується такими важливими тенденціями, як використання інформаційних технологій, персоналізація навчальних матеріалів, сприяння самоосвіті та розвиток навичок роботи з книгою для підвищення інтелектуального рівня учнів. Водночас виклики сьогодення, зокрема пандемія COVID-19 та воєнна агресія РФ проти України, стимулювали пошук інноваційних підходів до організації якісного освітнього процесу, серед яких змішане навчання набуло значної популярності.

Одним із ключових завдань ЗЗСО стало забезпечення учнів навичками роботи з сучасними комп'ютерними програмами, формування вміння шукати інформацію в електронних джерелах і мережах, а також підвищення рівня мовної підготовки.

У педагогічних дослідженнях дистанційне навчання розглядається як інноваційна форма освіти, що базується на принципах самостійності учнів, використанні сучасних освітніх методик та технічних засобів передачі інформації. Така форма навчання забезпечує гнучкість і варіативність освітнього процесу, дозволяючи учням здобувати знання відповідно до їхніх індивідуальних потреб.

Перевагами дистанційної освіти є розширення можливостей викладачів незалежно від їхнього місця перебування, підтримка учнів із особливими потребами, зокрема дітей з інвалідністю, а також розвиток науково-дослідницьких навичок і формування професійних орієнтацій.

Утім упровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес викликає низку питань щодо їх змістовного наповнення, методів, форм організації, засобів навчання, гуманізації та гуманітаризації освіти.

З'ясовано, що в означеному аспекті окреслена проблема предметно не досліджувалася. Відтак наразі є низка ґрунтовних досліджень, що склали загальну теоретичну базу для її вивчення, зокрема в наукових працях окреслено шляхи й перспективи подальшої діджиталізації освіти (О. Буров,

Р. Гуревич, С. Семеріков, О. Спірін, Ю. Триус, Л. Шевченко та ін.); з'ясовано специфіку використання хмаро орієнтованих сервісів навчального призначення як засобу підвищення якості освіти (Н. Житеньова, О. Коротун, Г. Кравцов, С. Литвинова, В. Прошкін, М. Шишкіна та ін.); схарактеризовано проблеми й особливості реалізації електронного навчання (В. Биков, К. Бугайчук, М. Голишева, С. Єрошкін, В. Олійник, І. Рудінський, Б. Шуневич та ін.); обґрунтовано теоретичні та практичні аспекти здійснення дистанційного навчання в закладах освіти (В. Ващенко, П. Віліатан, Д. Кларк, Д. Пейнтер, та ін.); схарактеризовано основні способи та педагогічні технології створення дистанційних навчальних курсів (Г. Балл, О. Рибалко, Н. Сиротенко, О. Сорока та ін.).

У процесі аналізу наукової літератури з'ясовано, що впровадження змішаного навчання в початковій школі потребує методичного, психолого-педагогічного та інформаційно-комунікаційного обґрунтування, вивчення, що й зумовлює **актуальність** магістерського дослідження.

**Мета** цієї роботи – охарактеризувати особливості змішаного навчання у формуванні лексичної компетентності четвертокласників.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- визначити сутність основних понять, здійснити аналіз типових освітніх програм, підручників і передового педагогічного досвіду, пов'язаного з темою дослідження;
- на основі вивчення наукової літератури уточнити поняття змішаного навчання та провести аналіз його різних моделей;
- висвітлити особливості організації змішаного навчання для учнів четвертого класу в межах мовно-літературної освітньої галузі;
- дібрати навчально-методичне забезпечення для впровадження дидактичної системи змішаного навчання у 4 класі;
- провести експериментальну перевірку ефективності створеної дидактичної системи змішаного навчання у початковій школі.

**Об'єктом дослідження** є процес розвитку лексичної компетентності учнів 4-го класу, а **предметом** – теоретичні та методичні основи впровадження змішаного навчання на уроках мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі.

У дослідженні запропоновано загальну гіпотезу, яка передбачає, що підвищення рівня лексичної компетентності учнів можливе завдяки застосуванню науково обґрунтованої дидактичної системи змішаного навчання. Ця система базується на використанні сучасних технічних засобів, розвитку навичок самоосвіти та залученні учнів як активних учасників освітнього процесу.

Методи дослідження:

**Теоретичні методи:**

Аналіз, синтез, порівняння, зіставлення – для вивчення літератури, нормативних документів та з'ясування рівня дослідження проблеми;

Узагальнення – для формування понятійного апарату, концептуальних положень і висновків;

Моделювання та структурування – для створення дидактичної системи змішаного навчання.

**Емпіричні методи:**

Пілотне дослідження – для аналізу реалізації змішаного навчання в початковій школі;

Анкетування, бесіди, спостереження, самооцінювання, тестування – для оцінки динаміки навчальних досягнень учнів;

Педагогічний експеримент – для перевірки ефективності розробленої дидактичної системи;

Математична статистика – для аналізу отриманих даних і визначення кількісних взаємозв'язків між досліджуваними явищами та процесами.

**Організація дослідження.** Експериментальне дослідження здійснювалося на базі 4-ого класу Кам'янець-Подільського ліцею №5 Хмельницької області.

**Наукова новизна роботи** полягає у висвітленні процесу впровадження змішаного навчання під час формування лексичної компетентності учнів четвертого класу на уроках мовно-літературного спрямування.

**Практичне значення кваліфікаційної роботи:** результати проведеного дослідження можуть бути використані вчителями початкових класів у навчальному процесі, а також здобувачами вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта» під час проходження педагогічної практики та підготовки наукових робіт.

**Апробація роботи.** Основні положення й результати дослідження обговорено на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Опубліковано статтю «Основні моделі змішаного навчання в початковій школі» у збірнику наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету К-ПНУ (Випуск XX. 2024. С. 208-215).

**Структура та зміст роботи.** Наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

## ВИСНОВКИ

Змішане навчання сьогодні є провідним форматом освітнього процесу, і, за прогнозами експертів, залишатиметься у пріоритеті найближчими роками. Воно поєднує традиційні методи викладання з інноваційними, такими як онлайн і дистанційне навчання, що дозволяє персоналізувати освітній процес. Цей підхід дає змогу об'єднати різні форми навчання в одному класі, надаючи студентам можливість вибирати оптимальні умови та контролювати власне навчання. У своїй суті змішане навчання є гібридом онлайн і офлайн методів, спрямованих на формування необхідних компетенцій у гнучких умовах.

### **Переваги змішаного навчання:**

- Гнучкість у виборі часу та місця навчання.
- Індивідуалізація, що враховує потреби кожного учня.
- Різноманітність освітніх матеріалів та методів.
- Двосторонній зв'язок між учнями та викладачами.
- Чіткість навчального плану та його структури.
- Умови для розвитку креативності та дослідницьких навичок.
- Прозорість оцінювання, включаючи автоматизовану перевірку завдань.
- Зростання мотивації, самостійності та дисципліни учнів.
- Можливість уникати логістичних обмежень завдяки дистанційній роботі.

Недоліками та ризиками в організації освітнього процесу у змішаному форматі є:

- Зменшення особистого контакту між викладачем і учнем.
- Зміна ролей у освітньому процесі, зокрема посилення участі батьків.
- Недостатній рівень самодисципліни в учнів.
- Обмеження цифрового контенту, не завжди відповідного до стандартів освіти.

- Складність внесення змін у заздалегідь сформульовані дидактичні ситуації.
- Проблеми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів.
- Технічні труднощі та низький рівень цифрової грамотності у вчителів і учнів.
- Підвищене навантаження на здоров'я через тривалу роботу за комп'ютером.
- Недостатня кількість якісних онлайн-ресурсів.
- Додатковий час і зусилля, потрібні вчителям для створення навчальних матеріалів.

Цей підхід має як значний потенціал для вдосконалення освітнього процесу, так і виклики, які потребують вирішення.

Модернізація мовної освіти в Україні орієнтована на впровадження компетентнісного підходу до навчання української мови в початковій школі. Цей підхід розглядає учня як активного суб'єкта життєдіяльності, спрямованого на формування системи взаємопов'язаних компетентностей.

Дослідження в галузях лінгвістики, педагогіки та психолінгвістики свідчать, що лексична компетентність полягає у здатності не просто обирати слова, а швидко оперувати семантичними полями програмового рівня, обираючи відповідну лексику для висловлення своїх думок. Розвиток словникового запасу у молодших школярів відбувається завдяки:

- зміцненню голосових м'язів,
- оволодінню лексичними та граматичними значеннями мовних одиниць,
- формуванню чутливості до мовних засобів вираження,
- розвитку мовного чуття (здатності запам'ятовувати мовні зразки).

Формування лексичної компетентності молодших школярів залежить від комплексу лінгвістичних, педагогічних і психолінгвістичних факторів, якісна реалізація яких можлива за умови належного професійного забезпечення.

В умовах карантину та тривалого перебування у тривожних режимах ефективними виявляються моделі «станція-ротація» та «перевернутий клас». Модель ротації станцій має такі переваги: відсутність потреби у доступі до Інтернету чи власному електронному обладнанні вдома; можливість забезпечення груп шкільними ресурсами; одночасне навчання всієї групи з участю вчителя. Серед недоліків – необхідність достатнього простору для роботи різних груп.

Модель «перевернутого класу» дає змогу учням виконувати практичні завдання та вирішувати проблеми безпосередньо на уроці. Проте її впровадження потребує обов'язкового доступу учнів до Інтернету й технічних засобів за межами школи.

Дослідницькі експерименти продемонстрували, що використання змішаного навчання сприяє вдосконаленню словникового запасу учнів четвертого класу. Учасники експериментальної групи показали покращення результатів, тоді як у контрольній групі було зафіксовано зниження показників у порівнянні з їхнім рівнем до початку експерименту.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамова І., Головачук Т. Дистанційне навчання: сучасний погляд на проблеми. *Витоки педагогічної майстерності*. Випуск 10. 2012. URL : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/389/1/Adamova.pdf>.
2. Барна О. В. Технологія змішаного навчання в курсі методики навчання інформатики. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2016. № 2. С. 84–92.
3. Беседін Б., Вагнер Г. Навчальні технології ХХІ століття: «змішане навчання». *Гуманізація навчально-виховного процесу*. 2017. № 5 (85). С. 208–215.
4. Бібік Н.М. Компетентнісний підхід : рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті : Світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики)*. Київ : «К.І.С.», 2004. 112 с. С. 47–52.
5. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2016. Том 54. № 4. URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1434/1070>.
6. Вашуленко М. С. Методика навчання української мови в початковій школі. Київ : Літера ЛТД, 2011. 364 с.
7. Вашуленко М.С. Початкова мовна освіта у контексті реформування загальноосвітньої школи. *Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні. 1992–2002*. Ч. 1. Харків : ОВС, 2002. С. 322–338.
8. Власенко Л. В. Методи дистанційного навчання / Л. В. Власенко, Н. В. Шинкаренко. URL : <http://goo.gl/OOOU3Z>.
9. Вчимо та навчаємось на карантині / М-во освіти і науки України. URL : <https://mon-covid19.info/>.
10. Герасимчук О. О. E-learning. Технології електронного навчання : навч. посіб. Луцьк : РВВ ЛДТУ. 2008. 432 с.

11. Герасимчук О. О. E-learning. Технології електронного навчання : навч. посіб. Луцьк : РВВ ЛДТУ, 2008. 432 с.
12. Греб М.М. Теоретико-методичні засади навчання лексикології та фразеології майбутніх учителів початкових класів : дис. ... д-ра пед. наук. Київ, 2017. 455 с.
13. Гудима Н.В., Крива О.А. Формування лексичної компетентності молодших школярів засобами антонімів. *Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти* : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра теорії та методик дошкільної освіти ; [відпов. секр. К.І. Демчик]. Київ : Міленіум, 2020. С. 71–73.
14. Гудима Н., Мелекєсцева Н. Формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів на уроках мовно-літературної галузі засобами онлайнового інструментарію навчання. *Acta Paedagogica Volynienses*. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. Вип. 2. С. 61-71. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/550/502>
15. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід : навчальний посібник / за ред. Р. С. Гуревича. Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
16. Даниско О. В., Семеновська Л. А. Генеза та сучасний зміст поняття змішаного навчання в зарубіжній педагогічній теорії і практиці. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. Т. 65. № 3. С. 1–11.
17. Державний стандарт початкової освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р., № 87). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>
18. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / М. Л. Смульсон, Ю. І. Машбиць, М. І. Жалдак та ін.; за ред. М. Л. Смульсон. Кіровоград : Імекс–ЛТД, 2012. 240 с.

19. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності : методичні рекомендації / за ред. І. В. Удовиченко. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 198 с.
20. Доманська Є. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле / пер. з польськ. та англ. В. Склокіна; наук. ред. В. Склокін, С. Троян. Київ : Ніка-Центр. 2012. 264 с.
21. Желуденко М., Сабітова А. Змішане навчання як оптимальна та ефективна умова сучасної освіти. URL : [https://www.researchgate.net/profile/Marina-Zeludenko2/publication/350897146\\_Zmisane\\_navcanna\\_ak\\_optimalna\\_ta\\_efektivna\\_forma\\_sucasnoi\\_sovti/links/6079783d907dcf667ba1abcc/Zmisane-navcanna-akoptimalna-ta-efektivna-forma-sucasnoi-sovti.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Marina-Zeludenko2/publication/350897146_Zmisane_navcanna_ak_optimalna_ta_efektivna_forma_sucasnoi_sovti/links/6079783d907dcf667ba1abcc/Zmisane-navcanna-akoptimalna-ta-efektivna-forma-sucasnoi-sovti.pdf).
22. Житеньова Н. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін до використання технології візуалізації в освітньому процесі: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Харк. націон. педагог. університет імені Г. С. Сковороди. Х., 2020. 538 с.
23. Закон України «Про освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38-39. ст. 380).
24. Закон України «Про повну загальну середню освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР). 2020. № 31. ст. 226).
25. Зубченко О. С. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освіті (Досвід Великобританії). Київ, 2012. С. 139.
26. Інноваційні освітні технології в Новій українській школі: монографія / за ред. проф. О.Б. Будник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 100 с.
27. Кадемія М. Ю. Інноваційні технології навчання у підготовці майбутніх учителів. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2014. Вип. 1. С. 274–279. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD\\_2014\\_1\\_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2014_1_37).

28. Концепція Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року [Електронний ресурс]. URL: [http://osvita.ua/legislation/Ser\\_osv/8835/](http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/8835/).

29. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа). *Педагогічна газета*. 2000. №6.

30. Концепція проекту «Дистанційне навчання школярів» [Електронний ресурс] / Ю. М. Богачков та ін. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2009. № 5 (13). URL : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Articles/krio/Bogachkov.pdf>.

31. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні : постанова Мінва освіти і науки України від 20 груд. 2000 р. URL : <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/>.

32. Корицька Г. Сучасний урок української мови в умовах розвитку хмаро орієнтованих технологій. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2015. № 4 (57). –С. 33–40.

33. Коротун О. В. Дидактична система змішаного навчання у ВНЗ. *Інформаційно-комп'ютерні технології-2016* : тези доповідей VIII Міжнар. наук.-технічн. конф. (Житомир, 22-23 квіт. 2016 р.). Житомир. 2016. С. 240–241.

34. Костенко Т.М., Довгопола К.С. Нова українська школа: формування у молодших школярів навичок конструктивного спілкування : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 176 с.

35. Костюк Г.С. Навчання і психічний розвиток учнів. Психологічна наука, вчитель, учень. Київ, 1979. 345 с.

36. Крупська В.А. Вивчаємо словникові слова 2 клас. Кам'янка, 2021. 72 с.

37. Кузьменко О. Змішане навчання як інноваційна форма організації навчального процесу в школі. *Наукові записки Тернопільського національного*

*педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: педагогіка. 2017. № 3. С. 140–147.*

38. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи : науково-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.

39. Лебедик Л. В., Стрельников В. Ю., Стрельников М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін : навч.-метод. посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.

40. Методи та прийоми навчання лексики в початковій школі. URL: <http://metodproject2016.blogspot.com/2016/04/blog-post.html>.

41. Методика дистанційного навчання: збірник статей / за редакцією В. А. Ребрини. Хмельницький : ХОІППО. 2021. 99 с.

42. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ, 2011. 364 с.

43. Моделі змішаного навчання: особливості, поради, успішні приклади. URL: <http://academia.vinnica.ua/index.php/news/998-modeli-zmishanogo-navchannya-osoblivosti-poradi-uspishni-prikladi>.

44. Наливайко О. О. Дистанційне навчання : сутність та особливості. *Педагогічний альманах*. 2017. Вип. 36. С.75–81.

45. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 14.04.2002 р. № 347/2002 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.

46. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012/2021 роки. *Управління освітою*. 2013. Лютий (№ 4). С. 27–41.

47. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник / Кірик М.Ю., Данилова Л.І. Львів : Світ, 2019. 136 с.

48. Огієнко О. І. Дистанційна педагогічна освіта : зарубіжний та вітчизняний досвід : методичні рекомендації. Київ, 2012. 75 с.
49. Педагогічні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі / за наук. ред. Чабайовської М.І. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2015. 188 с.
50. Пентилюк М.І. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Ленвіт, 2000. 264 с.
51. Петрик О. Реалізація комунікативно-діяльнісного підходу у мовно-мовленнєвій освіті молодших школярів. *Початкова школа*. 2019. № 6. С. 39-43.
52. Пономарьова К.І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови: методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2020. 88 с.
53. Порадник з питань організації освітнього процесу в початкових класах закладів загальної середньої освіти. Матеріали інструктивно-методичної наради «Початкова освіта в нових реаліях: досвід, ризики та перспективи». Ужгород, ЗІППО, 2022. 81 с.
54. Приходькіна Н. О. Використання технології «переверненого» навчання у професійній діяльності викладачів вищої школи. URL : <http://qoo.by/2Bk>.
55. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. URL: [http://osvita.ua/legislation/Dist\\_osv/2999/](http://osvita.ua/legislation/Dist_osv/2999/).
56. Родигіна І.В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. Харків : Основа, 2005. 96 с.
57. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
58. Семеріков С. О. Теоретико-методичні основи фундаменталізації навчання інформатичних дисциплін у вищих навчальних закладах : дис. ...

дра пед. наук : 13.00.02 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2009. 536 с.

59. Семеріков С. О. Фундаменталізація навчання інформатичних дисциплін у вищій школі : монографія. Кривий Ріг: Мінерал; Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 340 с.

60. Сіранчук Н.М. Лексична компетентність молодшого школяра у сучасній початковій освіті. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир, 2015. Вип.1(79). С. 129–133.

61. Сіранчук Н.М. Методична система формування лексичної компетентності молодшого школяра на уроках української мови як інноваційна педагогічна технологія. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. Миколаїв, 2017. Вип. 2 (57). С. 461–466.

62. Сіранчук Н. М. Процес формування лексичної компетентності молодших школярів на основі моделей породження мовленнєвого висловлювання. *Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Миколаїв : Видавництво МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2015. Вип. 54. С. 165–172.

63. Сіранчук Н. М. Формування лексичної компетентності в учнів початкових класів на уроках української мови: дис. ... док. пед. н. : 13.00.02 / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2018. 428 с.

64. Собченко Т. М. Змішане навчання студентів філологічних спеціальностей у закладах вищої освіти: історія, теорія, практика, перспективи : монографія. Харків : СГ НТМ «Новий курс». 2021. 374 с.

65. Собченко Т. М. Використання технології «перевернутий клас» як моделі змішаного навчання. *Стан освітнього процесу в умовах викликів сьогодення* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., (Дніпро, 12 лют. 2021 р.). Дніпро : Міжнародний гуманітарний дослідницький центр, 2021. С. 76–78 с.

66. Типові освітні програми для 1-4 класів НУШ. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

67. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом О.Я. Савченко. 2019 р. URL : <http://sokyryany.osv.org.ua/programi-13-23-01-23-01-2019/>

68. Типова освітня програма початкової освіти розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна. 2019 р. URL : <http://sokyryany.osv.org.ua/programi-13-23-01-23-01-2019/>

69. Ткачук Г. В. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. № 4 (33). С. 143–156.

70. Ушмарова В.В. Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. 68 с.

71. Федорчук В.В. Педагогічні технології в початковій школі. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко, 2014. 268 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/2085>

72. Федорчук В.В. Освітні технології : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський, 2019. 161 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/5927>

73. Шепетко Ю. М. Особливості використання електронного підручника з української мови. *Зб. наук. праць Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка*. Луганськ : Вид-во ЛНУ ім. Тараса Шевченка, 2010. 22 (209). С. 142–147.

74. Шиліна Г. А. Дидактичні основи дистанційного навчання в допрофільних класах середньої школи. *Наукові записки Бердянського педагогічного університету. Педагогічні науки* : зб. наук. праць. Бердянськ : БДПУ, 2014. Випуск 3. С. 300–306.

75. Штефан Л. А., Борзенко О. П. Особливості організації дистанційного навчання студентської молоді в Канаді : ретроспективний аналіз : монографія. Харків : ХНАДУ, 2015. 219 с.

76. Шумілова І. Новітні технології викладання освітніх галузей у початковій школі : навчальний посібник. Київ, 2023. 248 с.

77. Blended Learning. The Clayton Christensen Institute. Retrieved from: <https://goo.gl/1Ipmh>.

78. Greenberg B. Blended Learning: Personalizing Education for Students: online course. Retrieved from: <https://goo.gl/7ZneuO>.